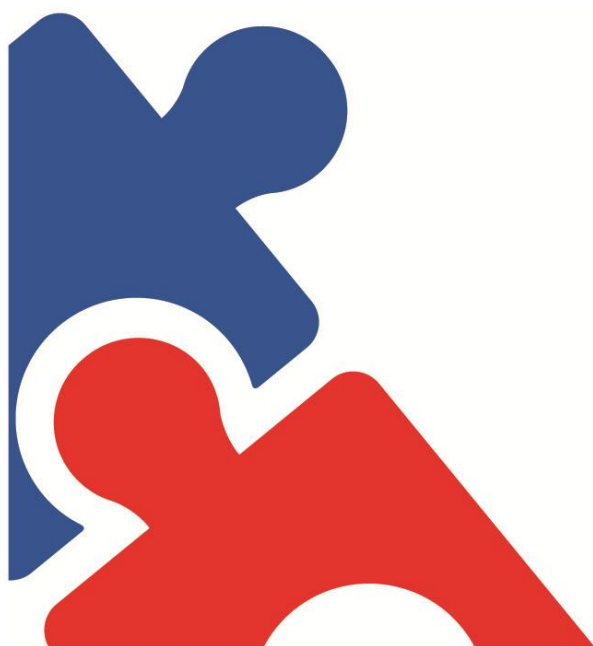

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

VEŘEJNÁ PODPORA A PODPORA DE MINIMIS V OP LZZ

PODPORUJEME VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Identifikační číslo: MAD 97
Příloha OM OP LZZ: D7

Evidence procesu přípravy, schválení a revizí Veřejné podpory a podpory de minimis v OP LZZ

Vydání č.	Platné od	Zpracoval		Zrevidoval		Schválil	
		Jméno	Podpis	Jméno	Podpis	Jméno	Podpis
1	11.2.2008	Bělohrad	Bělohrad v.r.	Pěchoučková	Pěchoučková v.r.	Šolcová	Šolcová v.r.

Revize č.	Předmět revize	Strana	Platné od	Podpis správce kopie
1	<ol style="list-style-type: none"> 2.1. – doplnění nařízení č. 1857/2006 8.1. – doplnění kapitoly o tabulku s regiony soudržnosti a tabulku s mírou veřejné podpory na území hl.m. Prahy nové kapitoly 8.2.2., 8.3.2., 8.3.3. 	6 24 26-30	10.3.2008	Šolcová v.r.
2	<ol style="list-style-type: none"> Kap. 2 – doplněno nařízením Komise (ES) č. 800/2008 v OP LZZ. <ul style="list-style-type: none"> vypuštěny nařízení č. 68/2001, 70/2001 a 2204/2002 a jejich prováděcí nařízení doplněno nařízením č. 271/2008 a 1147/2008 Kap. 3 – doplněn text první odrážky posledního odstavce kapitoly o konzultace s ÚOHS Kap. 4.2.1 – vložena nová poznámka pod čarou s definicí relevantního trhu Kap. 7 – odstraněn šestý odstavec stanovující povinnost příjemce zavázat třetí osobu dodržením pravidel VP při přenosu VP na tuto osobu <ul style="list-style-type: none"> odstraněna věty: „U partnerů může být takovým dnem den uzavření smlouvy o partnerství, u dalších subjektů to může být např. den uzavření smlouvy o účasti jejich zaměstnanců na školení hrazeném z veřejných prostředků.“; určení doby uchování podkladů bylo doplněno o požadavek čl 90 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1083/2006 tabulka Veřejná podpora v OP LZZ aktualizována v souladu s Prováděcím dokumentem Kap. 8 – zcela přepracována v souvislosti se vstupem nařízení Komise (ES) č. 800/2008 v platnost 		2.3.2009	Šolcová v.r.
3	<ol style="list-style-type: none"> Kap. 2 – doplněn dočasný rámec podpory Kap. 7 - doplnění dočasného rámce do textu a do tabulky oblastí podpor Kap. 9 - Nově vložená kapitola upravující poskytování podpory podle dočasného rámce (dosavadní kapitola 9 byla změněna na kap. 10) Kap. 10. – Změna označení dosavadní kap. 9 		23. 3. 2009	Šolcová v.r.

	na kapitolu 10			
4	1. Kap. 8.3.1. – vypuštěna první odrážka definice znevýhodněného pracovníka 2. Kap. 8.4 – Zachování pracovních míst – kapitola vypuštěna 3. Kap. 8.5 – Výdaje na stavební úpravy – kapitola vypuštěna		4. 5. 2009	Šolcová v.r.
5	1. Úprava úvodu 2. Kap. 6. – oprava – doplněno vynětí uhelného průmyslu z možnosti získat podporu de minimis 3. Kap. 6. – na konec kapitoly vložen text o centrálním registru podpory de minimis podle § 3a zákona č. 215/2004 Sb. 4. Celý text příručky – z důvodu vstoupení Lisabonské smlouvy v platnost byly v příručce změněny odkazy ze Smlouvy o ES (čl. 87 až 89) na Smlouvu o fungování EU (čl. 107 až 109)		31.5.2010	Šolcová v.r.
6	1. Z důvodu prodloužení účinnosti bodu 4.2.2. dočasného rámce doplněno do kap. 9 upozornění na podmínky jeho použitelnosti od 1. ledna 2011.	29,30	1. 1. 2011	Šolcová v.r.
7	1. Kap. 5 – Text upraven v souladu s přijetím nových předpisů regulujících oblast služeb obecného hospodářského zájmu 2. Kap. 9 –Vzhledem k tomu, že nebyla využita možnost prodlouženého poskytování VP podle dočasného rámce v roce 2011, byl text související s prodloužením odpovídajícím způsobem redukován.		15. 3 2012	Kinský v.r.
8	1. Kap. 7 – do tabulky uvedeno upozornění na omezení využitelnosti (možnosti poskytovat) VP podle dočasného rámce pouze do konce roku 2010. 2. Kap. 8.1 – výslovné upozornění na nemožnost poskytovat VP na vzdělávání MSP směřující do aktivit zemědělské prvovýroby. Oprava odkazu na nařízení 800/2008 ohledně omezení zpracovatelů zemědělských produktů.		1. 11. 2012	Kinský v.r.
9				
10				

Revize č.	Zpracoval		Zrevidoval		Schválil	
	Jméno	Podpis	Jméno	Podpis	Jméno	Podpis
1	Bělohrad v.r.		Pěchoučková v.r.		Šolcová v.r.	
2	Bělohrad v.r.		Kratochvílová v.r.		Šolcová v.r.	
3	Bělohrad v.r.		Kratochvílová v.r.		Šolcová v.r.	
4	Bělohrad v.r.		Životská v.r.		Šolcová v.r.	
5	Bělohrad v.r.		Životská v.r.		Šolcová v.r.	
6	Bělohrad v.r.		Blahová Bušíková v.r.		Šolcová v.r.	
7	Bělohrad v.r.		Životská v.r.		Kinský v.r.	

8	Bělohrad v.r.	Barnetová v.r.	Kinský v.r.
9			
10			

Obsah

Obsah	5
1. Úvod	6
2. Prameny a odkazy	7
3. Co je veřejná podpora.....	9
4. Jednotlivé znaky veřejné podpory	11
4.1. Poskytování veřejných prostředků	11
4.2. Zvýhodnění určitých podniků nebo určitých odvětví výroby	11
4.2.1. Podnik.....	11
4.2.2. Zvýhodnění	12
4.3. Narušení hospodářské soutěže nebo hrozba jejího narušení	13
4.4. Ovlivnění obchodu mezi členskými státy EU	14
5. Služby obecného hospodářského zájmu	16
6. Podpora podle pravidla de minimis	18
7. Veřejná podpora a podpora de minimis v OP LZZ	20
8. Veřejná podpora v OP LZZ podle blokových výjimek	23
8.1. Podpora vzdělávání	24
8.2. Podpora na poradenské služby ve prospěch MSP	26
8.3. Podpora pro znevýhodněné a zdravotně postižené pracovníky	27
8.3.1. Podpora na nábor znevýhodněných pracovníků.....	27
8.3.2. Podpora pro zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků	28
8.3.3. Podpora na uhrazení dodatečných nákladů na zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků	29
9. Veřejná podpora v OP LZZ podle bodu 4.2.2. dočasného rámce.....	30
10. Důsledky porušení pravidel stanovených příručkou	32
10.1. Nesrovnalost.....	32
10.2. Porušení rozpočtové kázně.....	32
10.3. Protiprávní veřejná podpora	32
10.4. Podpora de minimis	33

1. Úvod

Podstata regulace poskytování veřejné podpory Evropskou unií spočívá v myšlence existence volné hospodářské soutěže co možná bez finančního ovlivňování jednotlivých soutěžitelů ze strany států a jimi kontrolovaných subjektů. Státní zásahy způsobují nerovné postavení soutěžitelů neodůvodněné jejich vlastním počínáním. Svobodná volná a státy nezasažená hospodářská soutěž je ze své podstaty nejlépe schopná ochránit zájmy občanů EU.

Na druhou stranu si je Evropská unie vědoma pozitivního přínosu poskytování podpory z veřejných prostředků v oblastech, v nichž je uznáván vyšší obecný zájem na jejich dosažení, před zájmem na zajištění volné nezkreslené soutěže. Jde o oblasti, ve kterých dochází k tzv. selhání trhu, a ve kterých by bez zapojení veřejných prostředků nebylo možné zajistit naplnění požadovaných statků nebo by je sice zajistit možné bylo, ale v pouze nedostatečné míře.

Regulace veřejné podpory jako jeden z institutů ochrany hospodářské soutěže na vnitřním trhu Společenství se úzce dotýká i poskytování podpory v oblasti strukturálních fondů.

Veřejná podpora a pravidla jejího poskytování působí žadatelům o pomoc ze strukturálních fondů v praxi často problémy, aplikační těžkosti působí ale i jejím samotným poskytovatelům. Problematičnost zacházení s veřejnou podporou ve složitě uchopitelnosti veřejné podpory jako takové, tj. v nemožnosti nastavení dostatečně obecné metodiky pro nekomplikované rozpoznání existence veřejné podpory pro každý v úvahu přicházející případ.

Příručka, kterou právě pročítáte, tak má stanovit nejen mantinely nakládání s veřejnou podporou v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (dále jen „OP LZZ“), ale má být i rádcem pro poskytovatele a žadatele, pozdější příjemce, jak se vypořádat s požadavky kladenými na ně při předkládání projektů, jejich schvalování, realizaci a následně při kontrole dodržování závazných pravidel.

V rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost budou při poskytování veřejné podpory využívány především některé z výjimek upravených v tzv. obecném nařízení o blokových výjimkách, které svým zaměřením směřují k podpoře zaměstnanosti a zvyšování kvalifikace zaměstnanců.

Vedle veřejné podpory se tato příručka zabývá i podporou, která není de iure veřejnou podporou, ale svou povahou se jí blíží a do určité míry s ní i splývá – tzv. podporou de minimis neboli podporou malého rozsahu.

Tato příručka je ve své výkladové části pouze pomůckou, která má čtenáři pomoci v orientaci v oblasti veřejné podpory, nemůže mu ale odpovědět na všechny otázky týkající se veřejné podpory. Při zkoumání každého z případů poskytování veřejných prostředků v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost je třeba vzít v úvahu jeho specifika a také skutečnost, že jediným orgánem kompetentním k vydání závazného rozhodnutí je Evropská komise, jejíž názor na posuzované případy se může v čase vyvíjet.

2. Prameny a odkazy

Problematiku veřejné podpory upravuje především primární i sekundární evropské právo, které je doplňováno národním právem členských států Evropské unie.

Právní základ veřejné podpory a její regulace se opírá o text preambule Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva“), podle které odstranění stávajících překážek, které rozdělují Evropu, vyžaduje mimo jiné i dohodnout takový postup, aby byl zabezpečen trvalý rozvoj, vyvážený obchod a korektní hospodářská soutěž:

Jejím provedením jsou ustanovení článků 107 až 109 Smlouvy (před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost články 87 až 89 Smlouvy o ES), které konkretizují práva a povinnosti členských států v oblasti veřejné podpory. Text uvedených článků je rozebrán v dalších kapitolách.

Na základě zmocnění Rady ES vydala Evropská komise nařízení upravující oblast tzv. blokových výjimek. Tímto nařízením je **nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách)**¹.

Podmínky poskytování **podpory dle pravidla de minimis**, která sice není veřejnou podporou, ale svým charakterem se jí blíží, stanovuje nařízení komise (ES) č. **1998/2006** o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.

Dne 22. ledna 2009 vydala na základě čl. 87 odst. 3 písm. b) Smlouvy o ES² Evropská komise **Dočasný rámec Společenství pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financování za současné finanční a hospodářské krize**³ (dále jen „Dočasný rámec“), který upravuje zjednodušené poskytování veřejné podpory do konce roku 2010 a který je faktickým doplněním podpory de minimis.

Základním pramenem v oblasti služeb obecného hospodářského zájmu je rozsudek Evropského soudního dvora ve věci **Altmark (C-280/00 - Altmark Trans and Regierungspräsidium Magdeburg)**. Bližší informace o rozsudku a dalších navazujících předpisech z oblasti služeb obecného hospodářského zájmu jsou uvedeny v kapitole 5.

Procesní úpravu nakládání s veřejnou podporou obsahují:

- nařízení Rady (ES) č. **659/1999**, stanovující detailní pravidla pro aplikaci článku 93 Smlouvy o založení Evropského společenství;
- nařízení Komise (ES) č. **794/2004**, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES;

¹ Úř. věst. L 214, 9. 8. 2008, s. 3—47

² Nyní 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy

³ Úř. věst. C 16, 22. 1. 2009, s. 1—9;

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:016:0001:0009:CS:PDF>

- nařízení Komise (ES) č. **1935/2006**, kterým se mění nařízení (ES) č. 794/2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES
- nařízení Komise (ES) č. **271/2008** ze dne 30. ledna 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 794/2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES
- nařízení Komise (ES) č. **1147/2008** ze dne 31. října 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 794/2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES, pokud jde o část III. 10 jeho přílohy 1
- nařízení Komise (ES) č. **1125/2009** ze dne 23. listopadu 2009, kterým se mění nařízení (ES) č. 794/2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES, pokud jde o část III.2, část III.3 a část III.7 jeho přílohy I

Na národní úrovni je základem úpravy veřejné podpory zákon č. **215/2004** Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Zákon obsahuje úpravu postavení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, jeho kontrolní pravomoci, povinnosti, povinnosti poskytovatelů a příjemců veřejné podpory atd. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je zákonem zmocněn k vydávání prováděcích právních předpisů v oblasti veřejné podpory.

Dalším zákonem, který určuje pravidla nakládání s veřejnou podporou je zákon č. **319/2006** Sb., o některých opatřeních ke zprůhlednění finančních vztahů v oblasti veřejné podpory. Zákon definuje z pohledu národní legislativy některé povinnosti příjemců veřejné podpory a dále pojmy používané v oblasti veřejné podpory.

Odkazy na užitečné stránky:

Legislativa EU: <http://eur-lex.europa.eu>

Generální ředitelství pro hosp. soutěž: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_cs.html

Judikatura: http://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: www.compet.cz

Operační program lidské zdroje a zaměstnanost: www.esfcr.cz

3. Co je veřejná podpora

Po úvodu do tématu je zapotřebí podívat se na samotný pojem veřejná podpora. Která podpora je veřejnou podporou a která není. Jaké má formy. Jaké důsledky má protiprávně poskytnutá veřejná podpora, jaké podpora neslučitelná se společným trhem a jaké zneužitá veřejná podpora.

Obsah pojmu veřejná podpora je vyjádřen v ustanovení čl. 107 odst. 1 Smlouvy:

(1.) Podpory poskytované v jakékoli formě státy nebo ze státních prostředků⁴, (2.)které narušují nebo hrozí narušit soutěž tím, (3.)že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, (4.)pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.

Uvedené **4 znaky veřejné podpory musí být naplněny kumulativně**. Pokud chybí i jeden z těchto znaků o veřejnou podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy se nejedná. Popis jednotlivých znaků veřejné podpory a příklady jejich naplnění jsou obsahem následující kapitoly.

Veřejná podpora je poskytována **v mnoha formách**. Nejčastěji se jedná o přímé poskytování veřejných prostředků (dotace a příspěvky), daňové úlevy, státní záruky, prodej nemovitostí za nižší než tržní cenu, zvýhodněné úvěry, zvýhodněné nájmy, budování infrastruktury, prominutí cla, prominutí plateb za sociální či zdravotní pojištění, prominutí odvodu za porušení rozpočtové kázně a prominutí penále, kapitalizace pohledávek či kapitálové injekce. Předchozí výčet forem veřejné podpory je pouze demonstrativní a neustále se objevují formy nové.

Z textu ustanovení čl. 107 odst. 1 Smlouvy lze zjistit jednak znaky veřejné podpory, ale i skutečnost, že ne každá veřejná podpora je neslučitelná se společným trhem a tudíž zakázaná. Výjimky ze zákazu poskytování veřejné podpory upravuje Smlouva ve svých člancích 107 a 108. Těmito výjimkami jsou:

- obecné výjimky podle čl. 107 odst. 2 Smlouvy
- individuální výjimky podle čl. 107 odst. 3 Smlouvy
- skupinové výjimky⁵ vydané Evropskou komisí na základě čl. 109 Smlouvy a zmocnění v nařízení Rady (ES) 994/98
- výjimky stanovené Radou ES na základě čl. 108 odst. 2

⁴ Pojem stát a státní prostředky je nutné vykládat v širším slova smyslu. Pod uvedené pojmy je nutno vztáhnout rovněž územně samosprávné celky a prostředky, se kterými nakládají. Výstižnější než stát je proto pojmenování veřejná správa, jež i lépe odpovídá českému překladu „state aid“ tj. veřejná podpora.

⁵ Sem patří tzv. blokové výjimky a podpora podle pravidla de minimis.

S výjimkou výše uvedených pravomocí Rady ES⁶ je jediným orgánem, který má rozhodovací pravomoc v oblasti veřejné podpory, **Evropská komise**. Evropská komise tedy v konkrétním případě rozhoduje, zda poskytovaná podpora naplňuje znaky veřejné podpory, pokud ano, zda jde o protiprávní veřejnou podporu, pokud ano, zda jde o veřejnou podporu slučitelnou či neslučitelnou se společným trhem. Primární procedurální úpravu obsahuje čl. 108 Smlouvy. Prováděcím předpisem je pak nařízení Rady (ES) č. 659/1999 a na něj navazující nařízení.

Ten, kdo se cítí být dotčen rozhodnutím Evropské komise, může požádat Soudní dvůr Evropské unie (dříve nazývaný Evropský soudní dvůr) resp. Tribunál (dříve Soud první instance) o jeho přezkoumání.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je centrálním koordinačním, poradenským, konzultačním a monitorovacím orgánem v oblasti veřejné podpory v České republice.⁷ Úřad spolupracuje s poskytovatelem před oznámením veřejné podpory Komisi, spolupracuje s Komisí a s poskytovatelem v průběhu řízení před Komisí, vede evidenci poskytnutých veřejných podpor na území České republiky a předkládá Komisi výroční zprávu, vykonává kontrolu nad plněním pravomocných rozhodnutí o veřejné podpoře vydaných Úřadem podle právních předpisů platných před 1. květnem 2004 a rozhoduje o ukládání pokut podle zákona č. 215/2004 Sb.

Následky porušení pravidel při poskytování a nakládání s veřejnou podporou jsou předmětem kapitoly 9. „Důsledky porušení pravidel veřejné podpory“.

Pokud si není poskytovatel jistý, zda podpora, kterou příjemci poskytuje, je veřejnou podporou, může zvolit některý z následujících postupů:

- **konzultovat opatření s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a poté příp. notifikovat podporu u Evropské komise⁸**
- **nakládat s podporou jako s veřejnou podporou a využít některou z povolených výjimek**
- **využít možnosti postupu podle pravidla de minimis**

⁶ Vedle jednomyslného rozhodnutí podle čl. 108 odst. 2 vydaného z podnětu členského státu může Rada rozhodnout o slučitelnosti veřejné podpory i na návrh Komise podle čl. 107 odst. 3 písm. e). Ve druhém případě rozhoduje Rada kvalifikovanou většinou.

⁷ Specificky pro oblasti rybolovu a zemědělské prvovýroby plní tyto funkce Ministerstvo zemědělství ČR.

⁸ Vzhledem k charakteru a velikosti projektů OP LZZ není tento administrativně i časově náročný postup pro OP LZZ praxi využíván.

4. Jednotlivé znaky veřejné podpory

4.1. Poskytování veřejných prostředků

První znak není třeba vzhledem k povaze Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost hlouběji rozebírat. Poskytovatelem podpory je ve všech případech **Česká republika** (jednotlivá ministerstva), která poskytuje příjemcům veřejné prostředky, a tudíž je první znak veřejné podpory naplněn vždy.⁹

4.2. Zvýhodnění určitých podniků nebo určitých odvětví výroby

Poskytnutá podpora zvýhodňuje určitý podnik¹⁰ při jeho podnikání, neboť umožní příjemci této podpory snížit náklady na realizaci záměru, který by jinak musel být hrazen z prostředků příjemce podpory. V rámci tohoto znaku se vyskytuje několik pojmů, které si zaslouží bližší vymezení.

4.2.1. Podnik

Podnikem je míněn kdokoli, kdo vykonává ekonomickou aktivitu (viz dále). Podnikem nikdy nemohou být jednotlivci (tj. nepodnikající fyzické osoby).

Příklady:

Nepřichází v úvahu, aby byl za příjemce veřejné podpory označen zaměstnanec vyslaný svým zaměstnavatelem na vzdělávací kurz hrazený z veřejných prostředků. Pokud budou naplněny všechny znaky veřejné podpory, bude v tomto případě příjemcem veřejné podpory zaměstnavatel, který vyslal svého zaměstnance na vzdělávací kurz.

Podnikem není ani uchazeč o zaměstnání, který je vzděláván za účelem zahájení podnikatelské činnosti. Za podnik pro účely veřejné podpory je však nutno považovat fyzickou osobu, která podniká jako osoba samostatně výdělečně činná.

Pojem **ekonomická aktivita** má širší dosah než podnikání, tak jak je definováno obchodním zákoníkem. Pod pojmem ekonomická aktivita je třeba rozumět jakoukoli činnost, která je

⁹ Rovněž forma podpory, která není z hlediska přítomnosti veřejné podpory podstatná, se bude objevovat v OP LZZ zásadně pouze v jediné podobě, a to jako poskytnutí finančních prostředků příjemci veřejné podpory. Jinou formou přicházející v úvahu by mohla být veřejná podpora v podobě odpuštění odvodu za porušení rozpočtové kázně při realizaci projektu OP LZZ, o kterém rozhoduje finanční úřad, ale to se již dostáváme za hranice oblasti úpravy této příručky.

¹⁰ Případně celé odvětví výroby na úkor jiných odvětví. Odvětvím výroby je ve smyslu čl. 107 Smlouvy míněna nejen skutečná produkce určitých výrobků, ale rovněž poskytování služeb. Odvětvím výroby tak je nejen elektrotechnický průmysl ale i IT služby, výroba motorových vozidel, ale i doprava.

nabízena na příslušném konkurenčním trhu¹¹. Nehraje roli, zda příjemce nabízí plnění zákazníkům s cenou zahrnující předpokládaný zisk či naopak zcela bezplatně. Podstatný je charakter nabízeného plnění, tedy odpověď na otázku, zda je či není nabízené plnění předmětem hospodářské soutěže, zda pro něj existuje druhově, územně i časově vymezený trh.¹²

Definiční problémy nebude činit, pokud bude podpora poskytována v čistě podnikatelských oblastech, jako jsou prodej zboží, hotelové služby, ocelářství nebo silniční nákladní doprava apod. Zde půjde zásadně o ekonomické aktivity.

Jinak tomu bude ale tam, kde není povaha podporovaných aktivit zřejmá na první pohled. Aktivity, které byly dříve považovány za výlučnou doménu státu, jsou v současnosti čím dál více zabezpečovány soukromým sektorem a stávají se předmětem hospodářské soutěže. Nelze proto vyloučit poskytování veřejné podpory ani v oblastech, jejichž potřeby jsou z největší části zabezpečovány veřejnou sférou. Příkladem je poskytování zdravotnických služeb či sociálních služeb atd. Podle podmínek daného případu se může jednat o opatření, které nemá charakter veřejné podpory, jindy zas o veřejnou podporu půjde. O této problematice více v kapitole 6. Služby obecného hospodářského zájmu.

Ekonomickou aktivitou pak zásadně nebude výkon veřejné správy, školství zahrnuté do národní vzdělávací soustavy pod regulací a dohledem státu¹³ či charitativní činnost.

Jak bylo výše uvedeno, podnikem ve smyslu ustanovení čl. 107 odst. 1 Smlouvy nejsou pouze subjekty, které vyvíjejí podnikatelskou činnost, ale všichni, kdo vykonávají ekonomickou aktivitu. Podnikem tak vedle obchodních společností a podnikatelů fyzických osob mohou být i nestátní neziskové organizace, organizační složky státu a organizace jimi zřízené, územně samosprávné celky a organizace jimi zřízené, profesní komory, odborové organizace, entity bez právní subjektivity a další.

4.2.2. Zvýhodnění

Zvýhodnění jako důsledek poskytnutí podpory v sobě obsahuje dva prvky.

Zprvé poskytnutí podpory znamená pro příjemce či pro třetí osobu¹⁴ navýšení zisku oproti

¹¹ Rozsudek ESD: Pavlov C-180/98 až C-184/98; Höfner v. Macrotron C-41/90.

¹² Tzv. relevantní trh - Z hlediska druhu plnění zahrnuje relevantní trh všechny výrobky či služby, které spotřebitel pokládá vzhledem k jejich vlastnostem, ceně a zamýšlenému způsobu použití za shodné nebo zaměnitelné. Z hlediska územního vymezení zahrnuje relevantní trh území, kde jsou podmínky hospodářské soutěže dostatečně homogenní, přičemž může být toto území odlišeno od ostatních zřejmě odlišnými podmínkami hospodářské soutěže na ostatních územích. Časové vymezení relevantního trhu vyjadřuje pravidelnost a opakovatelnost střetu nabídky a poptávky, čímž se odlišuje od situace, kdy ke střetu nabídky a poptávky dochází nahodile resp. ojediněle (do úvahy je brán minulý a očekávaný vývoj).

¹³ Hospodářskou aktivitou není vzdělávání, jehož prostřednictvím stát plní své poslání v oblasti sociální, kulturní a vzdělávací, a jehož náklady jsou z velké části hrazeny státem. Skutečnost, že žák či třetí osoba částečně přispívá na náklady placením poplatků, není dostatečná k tomu, aby se poskytování vzdělávání stalo hospodářskou aktivitou. Naopak, pokud žák či třetí osoba platí školné (poplatky), které pokrývá náklady na vyučování nebo jejich značnou část, je takové vzdělávání považováno za hospodářskou aktivitu. K tomu např. rozsudek ESD Wirth C-109/92 nebo Humble C-283/86.

¹⁴ Případy tzv. přenesené veřejné podpory, kdy skutečným příjemcem veřejné podpory není příjemce (realizátor vzdělávacího kurzu), ale podniky vysílající své zaměstnance k proškolení.

standardním tržním podmínkám¹⁵, snížení nákladů příp. skutečnost, že nemusí k dosažení svého záměru vynaložit náklady žádné.

Zadruhé rozhodování poskytovatele o udělení podpory je založeno na selektivnosti.

Veřejnou podporu zakládají opatření, kde je na uvážení veřejného subjektu, zda podporu poskytne či nikoli. Příjemce nemá na udělení podpory nárok. Příkladem jsou rozhodnutí o poskytnutí dotace, dohody o poskytnutí příspěvku podle zákona o zaměstnanosti či správní rozhodnutí vydaná na základě diskreční pravomoci správního úřadu (např. odpuštění odvodu za porušení rozpočtové kázně).

Naopak obecná opatření, na základě kterých je za předpokladu splnění objektivních podmínek podpora dostupná neomezenému počtu soutěžitelů, nezakládají veřejnou podporu. Obecnými opatřeními mohou být zejména právní předpisy. Za obecné opatření ve smyslu veřejné podpory však nelze považovat opatření s regionálním dopadem nebo opatření vylučující určité typy soutěžitelů.

Příklady:

Opatřením, jež nemá charakter obecného opatření, by byly např. zákonem upravené investiční pobídky určené pouze českým investorům nebo opatření vylučující malé a střední podniky nebo naopak zaměřené pouze na ně.

4.3. Narušení hospodářské soutěže nebo hrozba jejího narušení

Naplnění tohoto znaku se při poskytnutí podpory z veřejných zdrojů předpokládá téměř automaticky. K narušení hospodářské soutěže nemusí fakticky dojít, postačuje pouhé potenciální narušení soutěže¹⁶.

Podpora udělená jednomu ze soutěžitelů poškozují hospodářskou soutěž tím, že vytváří na trhu nerovné podmínky pro podnikání. Zatímco příjemce podpory má možnost použít pro realizaci svých záměrů vedle vlastních i prostředky z veřejných zdrojů, ostatní soutěžitelé, kteří veřejnou podporu nezískali, hospodaří při dosahování obdobných cílů pouze s vlastními prostředky. Podnik může díky veřejné podpoře nabízet své produkty levněji nebo investovat vlastní prostředky do jiných oblastí a posílit tak své postavení. Podnik, který má slabé postavení na trhu, se díky veřejné podpoře může vyhnout likvidaci. Nepodpořený podnik v obdobné situaci na trhu skončí. Rizika podnikání na něj dopadají více než na podnik, který získal výhodu z veřejné sféry.

Podpora de minimis je výjimkou, kdy není podpora směřující do ekonomických aktivit považována za schopnou narušit hospodářskou soutěž. Důvodem je její nízká hodnota.

¹⁵ Za takovou podporu lze považovat i zadání veřejné zakázky na základě netransparentního nebo diskriminačního výběrového řízení. Naopak pokud příjemce získá veřejné prostředky za tržních podmínek např. ve formě veřejné zakázky zadané prostřednictvím volné soutěže v souladu se zákonem o veřejných zakázkách, o veřejnou podporu zásadně nepůjde.

¹⁶ Příjemce podpory sice na příslušném trhu nemá konkurenty, poskytnutá podpora ale jiným soutěžitelům znemožní jejich případný vstup na trh.

4.4. Ovlivnění obchodu mezi členskými státy EU

Naplnění tohoto znaku se při poskytnutí podpory předpokládá téměř automaticky. K naplnění tohoto znaku přitom postačuje pouze potenciální ovlivnění obchodu.

Obchodem jsou míněny dodávky zboží a služeb.

Ovlivnění obchodu mezi členskými státy Evropské unie nastává pokud

- příjemce podpory dodává zboží nebo služby do jiného členského státu EU
- příjemce sice zboží ani služby do jiného členského státu EU nedodává, poskytnutá podpora ale posílí jeho postavení na domácím trhu a zabraňuje tak potenciálnímu vstupu na domácí trh soutěžitelů z jiného členského státu EU
- poskytnutá podpora zlepšuje postavení příjemce na příslušném trhu v nečlenském státě EU oproti soutěžitelům z členských států EU, kteří se rovněž účastní soutěže v tomto nečlenském státě

Výjimkou, kdy nedochází k ovlivnění obchodu mezi členskými státy:

- podpora aktivit s lokálním dopadem
- tzv. podpora de minimis (o té dále v samostatné kapitole)

Při posuzování, zda má podporovaná aktivita pouze lokální dopad a neovlivňuje tak obchod mezi členskými státy, je třeba zkoumat, jaký je účel podpory, zda předmětné služby či zboží jsou součástí obchodu mezi členskými státy EU, jaký je charakter příjemce podpory (včetně jeho velikosti), jaké je regionální umístění poskytované podpory, zda jsou služby či zboží určeny pouze domácím zákazníkům nebo se předpokládá jejich užívání zákazníky z jiných členských států EU atd.

Příklady:

Bazén v Dorstenu¹⁷: Dotace na rekonstrukci a provoz městského bazénu, který město pronajalo soukromému subjektu, nebyla považována za veřejnou podporu. Evropská komise mimo jiné zkoumala, zda bazén konkuruje zahraničním bazénům, jeho velikost a účel (pro město a okolí). Vzhledem ke skutečnosti, že bazén není ani nijak jedinečný ani nemá charakter aquaparku, není nijak ovlivněn obchod mezi členskými státy EU.

Vysoká škola logistiky v Přerově¹⁸: Dotace škole je určena na vybavení laboratoří, poslucháren, knihovny atd. V daném případě se nejedná o veřejnou podporu, neboť vzdělávání má regionální rozměr – malá škola, malý počet studentů, všichni občany ČR, kurzy většinou v češtině, Přerov je dostatečně vzdálen od hranic; relativně nízká částka dotace; škola není pravděpodobně podnikem, protože nevykonává hospodářskou činnost, ale plní vzdělávací úlohu veřejného zájmu.

¹⁷ http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2000/n258-00.pdf

¹⁸ http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2006/nn054-06.pdf

Kulturní dům v Přerově¹⁹: Ačkoli je provozovatel podnikem ve smyslu čl. 87 Smlouvy o ES (čl. 107 Smlouvy) (patří do kategorie malé a střední podniky tzv. MSP) neshledala Evropská komise dotaci na pořádání veřejných kulturních akcí poskytovanou městem Přerov této společnosti za veřejnou podporu. Důvody – Přerov je dostatečně vzdálen od hranic, představení jsou v češtině a nejsou určeny návštěvníkům ze zahraničí (byly zkoumány i webové stránky), příjemce vede o dotaci oddělené účetnictví, příjemce je sám o sobě v zisku přičemž představení jsou ztrátová.

Je ale nutno zdůraznit, že tyto tři známé příklady rozhodnutí Evropské komise, platí právě pouze pro ty posuzované případy. Evropská komise může v budoucnu o případech se zdánlivě stejnými podmínkami rozhodnout opačně.

Jeden z dalších příkladů: Podpora poskytovaná malým místním či regionálním muzeím, která jsou zaměřená na České návštěvníky, nemusí ovlivňovat obchod mezi členskými státy EU.

¹⁹ http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2006/n497-06.pdf

5. Služby obecného hospodářského zájmu

Specifickou oblastí, kde dochází ke střetu soutěžního práva a zájmu členských států EU na zabezpečení určitých veřejných statků, je oblast tzv. služeb obecného hospodářského zájmu podle čl. 106 odst. 2 Smlouvy. Jako příklad lze uvést poskytování zdravotnických služeb a sociálních služeb. Podle podmínek, za kterých jsou veřejné služby provozovány, bude nebo také nebude jejich úhrada považována za veřejnou podporu. Úhradu za závazek veřejné služby lze poskytovat ve třech režimech.

Vyrovňovací platby za závazek veřejné služby nejsou veřejnou podporou, splňují-li následující čtyři předpoklady, stanovené rozsudkem ESD v případě **Altmark** (C-280/00):

- podniku, který je příjemcem vyrovnávací platby, musí být svěřeny závazky veřejné služby a tyto závazky musí být jasně definovány co do povahy, rozsahu, trvání a dotčených podniků (právní normou či právním aktem);
- ukazatele pro výpočet vyrovnávací platby, musí být stanoveny předem objektivním a transparentním způsobem, aby nemohlo dojít k udělení hospodářské výhody;
- výše vyrovnávací platby je omezena rozsahem nezbytným k pokrytí veškerých nákladů vynaložených při plnění závazků veřejné služby nebo jejich části, přičemž je třeba zohlednit příslušné příjmy a přiměřený zisk;
- pokud nebyl podnik pověřený plněním závazků veřejné služby vybrán prostřednictvím procesu zadávání veřejných zakázek, musí být výše vyrovnávací platby určena na základě analýzy nákladů, které by běžný, řádně řízený podnik disponující odpovídajícími pro službu potřebnými prostředky vynaložil na plnění těchto závazků, přičemž je třeba zohlednit příslušné příjmy a přiměřený zisk za plnění těchto závazků.

Vyrovňovací platba za závazek veřejné služby nepředstavuje veřejnou podporu, neboť zde chybí především prvek zvýhodnění.

Na základě zmocnění v čl. 106 odst. 3 Smlouvy vydala Evropská komise rozhodnutí **2012/12/EU** „o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu“²⁰, kterým bylo nahrazeno rozhodnutí **2005/842/ES**²¹ Pokud nebyly při poskytnutí vyrovnávací platby za veřejné služby naplněny všechny podmínky rozsudku Altmark, zároveň ale byly naplněny podmínky rozhodnutí **2012/12/EU**, bude se jednat o veřejnou podporu slučitelnou se společným trhem, která nepodléhá povinnosti předchozího oznámení (notifikaci) EK. Rozhodnutí nelze

²⁰ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:007:0003:0010:CS:PDF>

²¹ Nové rozhodnutí nabývá účinnosti 31. 1. 2012, přechodné ustanovení umožňuje využívat ještě dva roky od tohoto data v režimech podpory původní rozhodnutí 2005/842/ES. Vzhledem ke skutečnosti, že v OP LZZ nebylo v žádné z oblastí podpory dosud využíváno původní rozhodnutí, bude se v případě zjištěné podpory postupovat nadále již podle nového nařízení. Jeho případné využití si vyžádá doplnění příslušných dokumentů, zejména Prováděcího dokumentu.

aplikovat na závazek veřejné služby v odvětví silniční dopravy.

Vyrovňovací platba za závazek veřejné služby, která je veřejnou podporou, nespadá do působnosti rozhodnutí 2012/12/EU, ale byla poskytnuta v souladu s **Rámcem Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby**“ (2012/C 8/03)²² je veřejnou podporou slučitelnou se společným trhem. Povinnosti předchozího oznámení podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy, podléhá i nadále. Rozhodnutí nelze aplikovat na závazek veřejné služby v odvětví silniční dopravy či odvětví veřejnoprávního vysílání.

Výkladová pravidla z oblasti služeb obecného hospodářského zájmu pak obsahuje Sdělení Komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu (2012/C 8/02).²³

²² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:008:0015:0022:CS:PDF>

²³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:008:0004:0014:CS:PDF>

6. Podpora podle pravidla de minimis

Podpora poskytovaná podle pravidla de minimis (též podpora malého rozsahu, podpora de minimis) je podporou, která není de iure veřejnou podporou, neboť vzhledem ke své relativní nízké hodnotě není s to narušit hospodářskou soutěž ani ovlivnit obchod mezi členskými státy Evropské unie. Právní úprava podpory de minimis je obsažena v nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.

Celková výše podpory de minimis poskytnuté jednomu podniku nesmí v kterémkoli tříletém období přesáhnout částku 200 000 EUR. Celková částka podpory de minimis udělená každému jednotlivému podniku činnému v odvětví silniční dopravy nesmí přesáhnout hodnotu 100 000 EUR v kterémkoliv období tří fiskálních let. Tyto finanční stropy platí bez ohledu na formu či účel podpory de minimis poskytnuté v předchozím tříletém období. Období se stanoví podle roků používaných podnikem k daňovým účelům v České republice.

Podporu de minimis nelze poskytnout v oblastech uvedených v čl. 1 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 1998/2006, kterými jsou:

- odvětví rybolovu a akvakultury
- prvovýroba zemědělských výrobků uvedených v příloze č. 1 Smlouvy
- některé podpory poskytnuté podnikům činným v odvětví zpracování a uvádění zemědělských produktů uvedených v příloze č. 1 Smlouvy na trh
- podpora při vývozu
- podpora vázaná na přednostní používání domácího zboží na úkor zboží dováženého
- podpora podnikům činným v uhelném průmyslu, jak jej definuje nařízení (EK) č. 1407/2002
- podpora na nabývání vozidel pro silniční nákladní dopravu poskytované podnikům provozujícím silniční nákladní dopravu pro cizí potřebu
- podpora podnikům v obtížích.

Před poskytnutím podpory de minimis je poskytovatel povinen příjemci podpory de minimis (příjemci či jeho partnerovi) písemně sdělit její výši s upozorněním na charakter podpory de minimis a s citací názvu nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 a citací jeho zveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie.

Před poskytnutím podpory de minimis ověří poskytovatel u příjemce podpory, že poskytnutím podpory de minimis nebude ze strany příjemce ani jeho partnerů překročen výše uvedený limit. Pro tyto účely získá od daného příjemce prohlášení v písemné podobě o jakýchkoli dalších podporách de minimis, které on resp. jeho partneři obdrželi v předchozích dvou rozpočtových letech a v současném rozpočtovém roce.

Podporu de minimis nelze kumulovat s veřejnou podporou ohledně týchž způsobilých nákladů, pokud by takováto kumulace měla za následek vyšší míru podpory než je maximální míra podle příslušného nařízení upravujícího pravidla podpory v dané oblasti..

Pro přepočítání hodnoty podpory z EUR na Kč se použije měnového kurzu Evropské centrální banky (viz část C Úředního věstníku ES) platného pro den vydání rozhodnutí o poskytnutí

dotace (den nabytí platnosti a účinnosti dohody o poskytnutí příspěvku apod.).

Postup poskytovatelů podpory de minimis v souvislosti se zřízením centrálního registru podpory de minimis (podpory malého rozsahu):

Od 1. ledna 2010 je každý poskytovatel podpory de minimis povinen do 5 pracovních dnů ode dne poskytnutí této podpory zaznamenat do centrálního registru údaje o poskytnuté podpoře de minimis a o jejím příjemci.

Formu, zadávání údajů a další náležitosti centrálního registru podpory de minimis upravuje ustanovení § 3a zákona 215/2004 Sb. K provedení centrálního registru podpory de minimis vydal Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vyhlášku č. 465/2009 Sb., o údajích zaznamenávaných do centrálního registru podpor malého rozsahu.

Dnem poskytnutí podpory se rozumí den, kdy příjemci vzniká na podporu právní nárok, tzn. obvykle datum vydání právního aktu.

Pokud poskytovatel nesplní povinnost zadání podpory de minimis do centrálního registru podpory ve stanoveném termínu 5 pracovních dnů ode dne poskytnutí této podpory, dopustí se podle § 8a zákona správního deliktu. Za správní delikt je ÚOHS oprávněn uložit poskytovateli **pokutu do 100 000 Kč**. Poskytovatel za správní delikt neodpovídá, pouze jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.

Od 1. ledna roku 2012 získávají poskytovatelé podle § 3a odst. 3 zákona č. 215/2004 Sb. informace o poskytnuté podpoře de minimis z centrálního registru. Získané údaje slouží poskytovatelům jako podklad pro vydání právního aktu o poskytnutí podpory a jsou jimi nahrazena čestná prohlášení o poskytnuté podpoře de minimis za poslední tři účetní období a rovněž písemná upozornění poskytovatele příjemcům podpory de minimis o zamýšleném poskytnutí této podpory. Poskytovatel je oprávněn vyžádat si uvedená čestná prohlášení, pokud bude takový postup považovat za vhodný.

Pozn. pro poskytovatele podpory de minimis rámci OP LZZ: Bližší informace k přístupu poskytovatelů podpory de minimis do registru a k vyplňování a ověřování údajů v registru jsou obsahem Metodického dopisu č. 1 Registr podpory de minimis.

7. Veřejná podpora a podpora de minimis v OP LZZ

Jak bylo popsáno již výše, je veřejnou podporou každá podpora poskytnutá z OP LZZ např. ve formě dotace nebo příspěvku, která ovlivňuje obchod mezi členskými státy a narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby.

Při poskytování veřejné podpory²⁴ a podpory de minimis²⁵ v rámci projektů OP LZZ jsou konkrétní podmínky jejich čerpání stanoveny právním aktem o poskytnutí podpory (nejčastěji rozhodnutím o poskytnutí dotace a dohodou o poskytnutí příspěvku). Poskytovatel může konkretizovat podmínky poskytnutí veřejné podpory přímo v aktu o poskytnutí podpory nebo zavázat příjemce veřejné podpory odkazem na podmínky poskytování veřejné podpory v této příručce.

Pravidla pro poskytování veřejné podpory upravená touto příručkou nastavují minimální požadavky na podmínky pro poskytování a čerpání veřejné podpory, které musí být naplněny. Pokud se poskytovatel rozhodne pro první způsob určení podmínek poskytnutí veřejné podpory, může nastavit podmínky pro příjemce pouze přísněji, než je uvedeno v této příručce.

Příjemcem veřejné podpory je podnik ve smyslu čl. 107 Smlouvy, neboli fyzická osoba (OSVČ) nebo právnická osoba, která ve skutečnosti získává výhodu plynoucí z poskytnutí veřejné podpory, přičemž nezáleží na právní formě příjemce.

Zákon č. 215/2004 Sb. sice charakterizuje příjemce veřejné podpory jako toho "v jehož prospěch bylo o poskytnutí veřejné podpory rozhodnuto", skutečný obsah pojmu příjemce veřejné podpory je ale širší. Vzhledem k tomu, že v našem právním řádu platí primát přímo použitelných norem práva EU nad českými zákony, má před zákonnou definicí přednost definice pojmu příjemce veřejné podpory vyplývající ze čl. 107 odst. 1 Smlouvy. Příjemcem veřejné podpory je podle Smlouvy skutečný nositel výhody z poskytnuté veřejné podpory.

- Příjemcem veřejné podpory nebo podpory de minimis může být především příjemce²⁶ nebo jeho partneři.
- Příjemcem poskytnuté veřejné podpory se také stávají podniky vysílající své zaměstnance např. k účasti na vzdělávacích aktivitách hrazených z prostředků OP LZZ. Příjemcem veřejné podpory však nejsou samotní zaměstnanci podpořených podniků. Je tedy nutné sledovat, finančně vyčíslit a vykazovat rozsah veřejné podpory poskytnutý těmto subjektům, nikoli jednotlivým zaměstnancům.

²⁴ Do veřejné podpory patří vedle podpor podle blokových výjimek také podpora podle dočasného rámce.

²⁵ Je-li dále v této kapitole pojednáváno o veřejné podpoře, vztahuje se obdobně text i na podporu de minimis, neplyvá-li z kontextu opak.

²⁶ Zatímco je příjemcem (pomoci, podpory) míněn realizátor projektu, příjemcem veřejné podpory je ten, kdo užívá výhody plynoucí z poskytnuté veřejné podpory. Příjemcem veřejné podpory může být partner příjemce, účastník školení realizovaného příjemcem, zaměstnavatel účastníka školení nebo třetí osoba, na kterou příjemce výhodu jinak přenesl.

- Příjemcem veřejné podpory bude rovněž jakýkoli třetí subjekt, na který „původní“ příjemce veřejné podpory výhodu „převede“.²⁷

Pokud by měla podpora, která má být poskytnuta v rámci OP LZZ, charakter veřejné podpory, přičemž ale nelze v daném případě možné použít postup podle blokových výjimek, lze zásadně postupovat pouze podle pravidla de minimis.²⁸

Podporu podle pravidla de minimis lze poskytovat ve všech oblastech podpory OP LZZ také tehdy, když ji v daném případě lze poskytnout podle blokových výjimek.

Předchozí dva odstavce platí pouze za předpokladu naplnění všech požadavků stanovených nařízením Komise (ES) č. 1998/2006.

Za předpokladu splnění podmínek bodu 4.2.2. dočasného rámce bylo do 31. 12. 2010 možné v OP LZZ poskytnout podporu podle dočasného rámce obdobně jako v případě de minimis (namísto podpory podle blokových výjimek, či v případech, kdy podporu podle blokových výjimek poskytovat nelze).

Veřejná podpora je jejímu příjemci poskytnuta dnem vzniku právního nároku na veřejnou podporu. Za den poskytnutí veřejné podpory je u příjemce podpory považován např. den vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo jiného právního aktu, na základě kterého byly příjemci poskytnuty prostředky OP LZZ.

O poskytnuté veřejné podpoře a podpoře podle pravidla de minimis musí být vedeny podrobné informace²⁹. Poskytovatel je povinen uchovávat záznamy o poskytnuté podpoře po dobu 10-ti let od posledního poskytnutí veřejné podpory v OP LZZ a zároveň alespoň po dobu 3 let od ukončení programu dle článku 90 a násl. Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

Veřejnou podporu může příjemce využít pouze na úhradu způsobilých výdajů, tak jak jsou definovány v Příručce pro způsobilé výdaje.

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost se rozčleňuje na prioritní osy a dále na oblasti podpory. Následující tabulka ukazuje možnosti poskytování veřejné podpory v jednotlivých oblastech podpory.

²⁷ Toto má význam především tehdy, když EK rozhodne o neslučitelnosti poskytnuté veřejné podpory se společným trhem za situace, kdy již „původní“ příjemce veřejné podpory neexistuje nebo není schopen poskytnutou veřejnou podporu vrátit a výhodu z podpory ve skutečnosti získal někdo třetí. Vrácení veřejné podpory včetně úroků pak bude vymáháno vůči osobě, na kterou „původní“ příjemce výhodu převedl.

²⁸ Např. stavební úpravy, zachování pracovních míst.

²⁹ Přehled poskytnutých a čerpaných, tj. již vyplacených veřejných podpor je součástí Monitorovací zprávy (neplatí pro podporu de minimis).

Tab. Veřejná podpora v OP LZZ podle oblastí podpory

Oblasti podpory OP LZZ	Poskytování veřejné podpory
Oblast podpory 1.1	V rámci oblasti podpory 1.1 lze poskytovat prostředky, které mají charakter veřejné podpory na vzdělávání (bloková výjimka na vzdělávání) a veřejné podpory na poradenství (bloková výjimka pro MSP) příp. i podpory de minimis nebo (do 31. 12. 2010) podpory podle dočasného rámce.
Oblast podpory 1.2	V rámci oblasti podpory 1.2 lze poskytovat prostředky, které mají charakter veřejné podpory na vzdělávání (bloková výjimka na vzdělávání) nebo veřejné podpory pro znevýhodněné a zdravotně postižené pracovníky podle čl. 40 až 41 nařízení č. 800/2008 příp. i podpory de minimis nebo (do 31. 12. 2010) podpory podle dočasného rámce.
Oblast podpory 2.1	S výjimkou veřejné podpory pro znevýhodněné a zdravotně postižené pracovníky podle čl. 40 až 41 nařízení č. 800/2008 a podpory de minimis nebo (do 31. 12. 2010) podpory podle dočasného rámce na vznik resp. zachování pracovních míst nemají poskytované prostředky charakter veřejné podpory.
Oblast podpory 2.2	Poskytované prostředky nemají charakter veřejné podpory.
Oblast podpory 3.1	S výjimkou podpory „inovativních nástrojů pro začlenění cílových skupin na trh práce“ (podpora de minimis nebo do 31. 12. 2010 podpora podle dočasného rámce) nemají prostředky zásadně charakter veřejné podpory.
Oblast podpory 3.2	S výjimkou podpory „inovativních nástrojů pro začlenění cílových skupin na trh práce“ (podpora de minimis nebo do 31. 12. 2010 podpora podle dočasného rámce) nemají prostředky zásadně charakter veřejné podpory.
Oblast podpory 3.3	S výjimkou veřejné pro znevýhodněné a zdravotně postižené pracovníky podle čl. 40 až 41 nařízení č. 800/2008 a podpory de minimis nebo (do 31. 12. 2010) podpory podle dočasného rámce na vznik resp. zachování pracovních míst nemají poskytované prostředky charakter veřejné podpory.
Oblast podpory 3.4	V rámci oblasti podpory 3.4 lze poskytovat prostředky, které mají charakter veřejné podpory na vzdělávání (bloková výjimka na vzdělávání), veřejné podpory na poradenství (bloková výjimka pro MSP) nebo veřejné podpory pro znevýhodněné a zdravotně postižené pracovníky podle čl. 40 až 41 nařízení č. 800/2008 příp. i podpory de minimis nebo (do 31. 12. 2010) podpory podle dočasného rámce.
Oblast podpory 4.1	Poskytované prostředky nemají charakter veřejné podpory
Oblast podpory 5.1	V rámci oblasti podpory 5.1 lze poskytovat prostředky, které mají charakter veřejné podpory na vzdělávání (bloková výjimka na vzdělávání), veřejné podpory na poradenství (bloková výjimka pro MSP) nebo veřejné podpory pro znevýhodněné a zdravotně postižené pracovníky podle čl. 40 až 41 nařízení č. 800/2008) příp. i podpory de minimis nebo (do 31. 12. 2010) podpory podle dočasného rámce.
Oblast podpory 6.1	Poskytované prostředky nemají charakter veřejné podpory.

8. Veřejná podpora v OP LZZ podle blokových výjimek

Poskytovat veřejnou podporu lze v oblasti působnosti OP LZZ zásadně pouze na základě **nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách)**.

Podle čl. 1 obecného nařízení o blokových výjimkách (dále jen „nařízení“) **nelze poskytovat veřejnou podporu:**

- činností spojeným s vývozem (odst. 1 písm. a),
- podmiňující použití domácího zboží na úkor zboží dováženého (odst. 1 písm. b),
- podnikům v obtížích (odst. 6 písm. c); definice v odst. 7).

Další omezení jsou uvedena u jednotlivých typů veřejné podpory.

Intenzita veřejné podpory, která je dále v textu uváděna, vyjadřuje podíl poskytnutých veřejných prostředků na příslušných způsobilých nákladech projektu (viz způsobilé náklady u jednotlivých typů podpor). Zbylou část nákladů musí žadatel uhradit z vlastních zdrojů (žadatel uvede jejich výši v projektové žádosti BENEFIT7 na záložce Zdroje financování do položky „Soukromé prostředky“).

Pravidla kumulace podle čl. 7 nařízení:

1. Při zjišťování, zda jsou dodržovány individuální prahové hodnoty³⁰ a maximální intenzity podpory, se přihlíží k celkové částce veřejné podpory u podpořené činnosti nebo projektu bez ohledu na to, zda je tato podpora financována z místních, regionálních, celostátních zdrojů či ze zdrojů Evropské unie.
2. Podporu poskytnutou podle nařízení lze kumulovat s další veřejnou podporou poskytnutou podle tohoto nařízení, pokud se podpory týkají různých vyčíslitelných způsobilých nákladů.
3. Podporu vyňatou nařízením nelze kumulovat s další státní podporou vyňatou nařízením nebo podporou de minimis, nebo s jiným financováním Evropskou unií ve vztahu ke shodným – částečně či plně se překrývajícím – způsobilým nákladům, pokud by taková kumulace vedla k překročení nejvyšší intenzity podpory nebo částky podpory platné pro danou podporu podle tohoto nařízení.
4. Odchylně od odstavce 3 lze podporu ve prospěch zdravotně postižených pracovníků (čl. 41 a 42) kumulovat s podporou podle tohoto nařízení ve vztahu ke shodným způsobilým nákladům nad nejvyšší příslušnou prahovou hodnotu podle tohoto nařízení, pokud tato kumulace nevede k míře podpory přesahující 100 % příslušných nákladů v období, v němž jsou dotčení pracovníci zaměstnáváni.

³⁰ Tj. maximální částky podpory na projekt nebo podnik; konkrétní individuální prahové hodnoty jsou uvedeny u jednotlivých typů podpor.

Motivační účinek podle čl. 8:

Poskytovat lze pouze veřejnou podporu s motivačním účinkem.

Podpora poskytnutá malým a středním podnikům se považuje za podporu s motivačním účinkem, pokud příjemce před zahájením prací na projektu nebo činnosti předložil žádost o podporu dotyčnému členskému státu.

Podpora poskytnutá velkým podnikům se považuje za podporu s motivačním účinkem, pokud vedle splnění podmínky podle předchozí věty prověří členský stát před poskytnutím dotyčné jednotlivé podpory, že dokumentace, kterou příjemce vyhotoví, splňuje jedno nebo několik z následujících kritérií:

- a) značné zvětšení velikosti projektu či činnosti v důsledku podpory;
- b) značné zvětšení rozsahu projektu či činnosti v důsledku podpory;
- c) značné zvýšení celkové částky vynaložené příjemcem na projekt či činnost v důsledku podpory;
- d) značné zvýšení rychlosti dokončení příslušného projektu či příslušné činnosti;

Právní akt, kterým se podpora poskytuje, musí obsahovat výslovný odkaz na zvláštní ustanovení kapitoly II nařízení, kterých se tento akt týká, na vnitrostátní právní předpisy, které zajišťují, že jsou dodržována ustanovení tohoto nařízení, a na internetovou adresu s přímým odkazem na úplné znění opatření podpory

8.1. Podpora vzdělávání

Maximální limity veřejné podpory podnikům na vzdělávání jejich zaměstnanců stanovené čl. 39 nařízení jsou uvedeny v následujících tabulkách. Nařízením jsou stanoveny různé maximální intenzity veřejné podpory v závislosti na typu vzdělávání a na tom, jestli je podpořený podnik velkým podnikem nebo podnikem, který se řadí mezi malé a střední podniky.³¹

³¹ **Malý a střední podnik (MSP)** – ve smyslu přílohy I nařízení Komise (ES) č. 800/2008 – Př.: Střední podnik má (včetně připočtení procentuálního podílu těchto údajů za tzv. partnerské a propojené podniky) méně než 250 zaměstnanců a jeho čistý obrat za poslední účetně uzavřený kalendářní rok nepřesahuje 50 mil. EUR v přepočtu kurzem devizového trhu vyhlášeným ke dni předložení návrhu projektu poskytovateli nebo jeho celková aktiva nepřesahují 43 mil. EUR v přepočtu kurzem devizového trhu vyhlášeným ke dni předložení návrhu projektu poskytovateli.

Příručka Nová definice malých a středních podniků – tato příručka, která Vám usnadní zjištění, zda Váš podnik patří mezi mikropodniky, malé nebo střední podniky, je k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/sme_user_guide_cs.pdf.

Tab.: Maximální intenzita veřejné podpory na vzdělávání

Subjekty	Specifické kurzy ³²	Obecné kurzy ³³
Velké podniky v ČR	25%	60%
Střední podniky	35%	70%
Malé podniky (včetně mikropodniků)	45%	80%

Tab.: Maximální intenzita veřejné podpory na vzdělávání zdravotně postižených³⁴ a znevýhodněných pracovníků³⁵

Subjekty	Specifické kurzy	Obecné kurzy
Velké podniky v ČR	35%	70%
Střední podniky	45%	80%
Malé podniky (včetně mikropodniků)	55%	80%

Poskytovatel veřejné podpory může stanovit intenzitu veřejné podpory nižší než je uvedena maximální intenzita.

Podporu nelze poskytovat na vzdělávání ve prospěch činností v **odvětví prvovýroby zemědělských produktů**, jestliže se jedná o vzdělávání zahrnuté do nařízení Komise (ES) č. 1857/2006 (tedy vzdělávání určené malým a středním podnikům působícím v produkci zemědělských produktů). Dále nelze poskytnout podporu ve prospěch činností v oblasti **zpracování a uvádění zemědělských produktů na trh** v případech uvedených v čl. 1 odst. 3 písm. c) nařízení.

Pokud projekt podpory zahrnuje specifické i obecné složky vzdělávání, které není možné pro

³² **Specifické vzdělávání** (čl. 38) – vzdělávání, které zahrnuje výuku s přímým a zásadním vztahem k současnému nebo budoucímu postavení zaměstnanců v podniku a poskytuje kvalifikace, které jsou nepřenositelné, nebo přenositelné pouze v omezeném rozsahu, do dalších podniků a pracovních oborů.

³³ **Obecné vzdělávání** (čl. 38) – vzdělávání zahrnující výuku, která se nevztahuje pouze nebo zásadně na současné nebo budoucí postavení zaměstnanců v podniku, ale která poskytuje kvalifikace ve větší míře přenositelné do ostatních podniků nebo pracovních oborů.

Vzdělávání se považuje za „obecné“, když je například:

- společně organizováno různými nezávislými podniky nebo když užitek ze vzdělávání mohou mít zaměstnanci různých podniků, nebo
- uznáno, osvědčeno nebo ověřeno orgány veřejné moci nebo subjekty, nebo ostatními subjekty nebo orgány, na které členský stát nebo Společenství přenesly nezbytné pravomoci.

³⁴ Definici zdravotně postižených pracovníků podle čl. 1 odst. 20 nařízení č. 800/2008 obsahuje kap. 8.3.2.

³⁵ Definici znevýhodněných pracovníků podle čl. 1 odst. 18 nařízení č. 800/2008 obsahuje kap. 8.3.1.

výpočet intenzity podpory oddělit, a pokud není možné stanovit specifický nebo obecný charakter projektu podpory vzdělávání, uplatní se intenzity podpory vztahující se na specifické vzdělávání.

V režimu blokové výjimky na vzdělávání je možné hradit příjemcům tyto výdaje:

- a) osobní náklady školitele;
- b) cestovní náklady školitelů a školených osob, včetně ubytování;
- c) ostatní běžné výdaje, jako jsou výdaje na materiál a vybavení přímo spojené s projektem;
- d) opotřebení nástrojů a zařízení v rozsahu způsobeném výlučným používáním pro projekt vzdělávání;
- e) náklady na poradenské a konzultační služby týkající se projektu vzdělávání;
- f) osobní náklady školených osob a obecné nepřímé náklady (správní náklady, nájemné, režijní náklady) až do výše součtu ostatních způsobilých nákladů uvedených v písmenech a) až e).

Co se týká osobních nákladů školených osob, v úvahu je možné brát pouze hodiny, během kterých se školené osoby skutečně účastní vzdělávání, a to po odečtení všech produktivních hodin.

Individuální prahová hodnota podle čl. 6 odst. 1 písm. g): Podpora na vzdělávání nesmí v rámci jednoho projektu přesáhnout hodnotu **2 000 000 EUR**.

8.2. Podpora na poradenské služby ve prospěch MSP

Veřejnou podporu na poradenské služby poskytované externími konzultanty je možné podle čl. 26 nařízení poskytnout pouze malým a středním podnikům, a to **do výše 50 % výdajů** vynaložených na zajištění těchto služeb.

Tyto služby **nesmí mít charakter stálých nebo pravidelných činností** a nesmí se vztahovat k běžným provozním výdajům podniku, jako je např. běžné daňové poradenství, pravidelné právní služby nebo reklama.

Podporu nelze poskytnout ve prospěch činností v odvětví **rybolovu a akvakultury, zemědělské prvovýroby**, ve prospěch činností v oblasti **zpracování a uvádění zemědělských produktů na trh** v případech uvedených v čl. 1 odst. 2 písm. e) nařízení, nebo ve prospěch činností v odvětví **uhelného průmyslu**.

Individuální prahová hodnota podle čl. 6 odst. 1 písm. c): Podpora na poradenské služby ve prospěch malých a středních podniků nesmí přesáhnout hodnotu **2 000 000 EUR** na podnik a projekt.

8.3. Podpora pro znevýhodněné a zdravotně postižené pracovníky

Veřejná podpora pro znevýhodněné a zdravotně postižené pracovníky se poskytuje formou:

- podpory na nábor znevýhodněných pracovníků v podobě subvencování mzdových nákladů podle čl. 40 nařízení
- podpory pro zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků podle čl. 41 nařízení
- podpora na uhrazení dodatečných nákladů na zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků podle čl. 42 nařízení

Podporu pro znevýhodněné a zdravotně postižené pracovníky nelze poskytovat ve prospěch činností v odvětví **prvovýroby zemědělských produktů**, jestliže se jedná o podpory zahrnuté do nařízení Komise (ES) č. 1857/2006. Nelze poskytnout rovněž podporu ve prospěch činností v oblasti **zpracování a uvádění zemědělských produktů na trh** v případech uvedených v čl. 1 odst. 2 písm. e) nařízení a podporu ve prospěch činností v odvětví **uhelného průmyslu**.

8.3.1. Podpora na nábor znevýhodněných pracovníků

Maximální intenzita podpory z veřejných prostředků na nábor znevýhodněných pracovníků činí 50% způsobilých nákladů.

Způsobilými náklady jsou v případě této podpory mzdové náklady znevýhodněného pracovníka za dobu nejvýše 12 měsíců po náboru. Pokud je však příslušný pracovník vážně znevýhodněným pracovníkem, způsobilé náklady jsou mzdové náklady za období nepřesahující 24 měsíců po náboru.

Znevýhodněným pracovníkem podle čl. 1 odst. 18 nařízení č. 800/2008 je každá osoba, která

- během předchozích 6 měsíců neměla pravidelné placené zaměstnání; nebo
- nezískala střední vzdělání ukončené maturitou nebo odbornou kvalifikaci (ISCED 3); nebo
- je starší 50 let; nebo
- žije jako svobodná dospělá osoba s jednou nebo několika závislými osobami; nebo
- pracuje v odvětví nebo v profesi v některém členském státě, kde je nerovnováha mezi zastoupením mužů a žen alespoň o 25% vyšší než průměrná nerovnováha mezi zastoupením mužů a žen ve všech hospodářských odvětvích v daném členském státě, a která patří do příslušné menšiny; nebo
- je příslušníkem etnické menšiny v členském státě, a která potřebuje rozvíjet své jazykové a odborné vzdělání nebo pracovní zkušenosti, aby zlepšila své vyhlídky na získání přístupu k trvalému zaměstnání

Vážně znevýhodněným pracovníkem se podle čl. 1 odst. 19 nařízení č. 800/2008 rozumí

každá osoba, která je nezaměstnána 24 měsíců či déle.

Jestliže nábor nepředstavuje čisté zvýšení počtu zaměstnanců dotyčného podniku ve srovnání s předcházejícími dvanácti měsíci, pak dotyčné pracovní místo nebo dotyčná pracovní místa musela být uprázdněna z důvodu dobrovolného odchodu, tělesného postižení, odchodu do důchodu z důvodu věku, dobrovolného zkrácení pracovní doby nebo dovoleného propuštění pro porušení pracovních povinností, nikoli však z důvodu snižování počtu pracovníků.

S výjimkou oprávněného propuštění pro porušení pracovních povinností musí mít znevýhodněný pracovník nárok na nepřetržité zaměstnání alespoň po dobu odpovídající příslušným vnitrostátním právním předpisům nebo kolektivním dohodám, kterými se pracovní smlouvy řídí. Pokud je doba zaměstnání kratší než 12 měsíců, popřípadě 24 měsíců, podpora se poměrně sníží.

Individuální prahová hodnota podle čl. 6 odst. 1 písm. h): Podpora na nábor znevýhodněných pracovníků nesmí přesáhnout 5 milionů EUR na podnik ročně.

8.3.2. Podpora pro zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků

Maximální intenzita podpory z veřejných prostředků činí 75% způsobilých nákladů.

Způsobilými náklady jsou v případě této podpory mzdové náklady za jakoukoliv danou dobu, během níž je zdravotně postižený pracovník zaměstnáván.

Zdravotně postiženým pracovníkem podle čl. 1 odst. 20 nařízení č. 800/2008 je každá osoba, která je

- uznána za zdravotně postiženou podle vnitrostátních právních předpisů, nebo
- postižena uznaným omezením, které je způsobeno fyzickým, mentálním nebo psychologickým poškozením.

Jestliže nábor nepředstavuje čisté zvýšení počtu zaměstnanců dotyčného podniku ve srovnání s předcházejícími dvanácti měsíci, pak dotyčné pracovní místo nebo dotyčná pracovní místa musela být uprázdněna z důvodu dobrovolného odchodu, tělesného postižení, odchodu do důchodu z důvodu věku, dobrovolného zkrácení pracovní doby nebo dovoleného propuštění pro porušení pracovních povinností, nikoli však z důvodu snižování počtu pracovníků.

S výjimkou oprávněného propuštění pro porušení pracovních povinností musí mít pracovníci nárok na nepřetržité zaměstnání alespoň po dobu odpovídající příslušným vnitrostátním právním předpisům nebo kolektivním dohodám, kterými se pracovní smlouvy řídí. Pokud je doba zaměstnání kratší než dvanáct měsíců, podpora se poměrně sníží.

Individuální prahová hodnota podle čl. 6 odst. 1 písm. i): Podpora pro zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků nesmí přesáhnout 10 milionů EUR na podnik ročně.

8.3.3. Podpora na uhrazení dodatečných nákladů na zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků

Maximální intenzita podpory z veřejných prostředků činí 100% způsobilých nákladů.

Způsobilými náklady jsou v případě této podpory náklady jiné než mzdové náklady podle článku 41 nařízení (viz kap. 8.3.2.), které jsou dodatečné k těm, které by vznikly podniku při zaměstnávání pracovníků, kteří nejsou zdravotně postiženi, za dobu, během níž je dotyčný pracovník zaměstnáván. Těmito náklady jsou:

- a) náklady na přizpůsobení provozovny;
- b) náklady na zaměstnání asistentů za dobu odpracovanou výhradně formou pomoci zdravotně postiženým pracovníkům;
- c) náklady na přizpůsobení nebo na pořízení zařízení nebo na pořízení a ověření počítačového programového vybavení, které mají používat zdravotně postižení pracovníci, včetně přizpůsobených a pomocných technologických zařízení, které jsou doplňkové k těm, které by vznikly příjemci při zaměstnávání pracovníků, kteří nejsou zdravotně postiženi;
- d) jestliže příjemce poskytuje chráněné zaměstnání³⁶, náklady na výstavbu, vestavbu nebo rozšíření dotyčného provozu a všechny správní a dopravní náklady, které vyplývají ze zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků.

Individuální prahová hodnota podle čl. 6 odst. 1 písm. i): Podpora na uhrazení dodatečných nákladů na zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků nesmí přesáhnout 10 milionů EUR na podnik ročně.

³⁶ Chráněným zaměstnáním se rozumí zaměstnání v podniku, kde alespoň 50% pracovníků tvoří pracovníci se zdravotním postižením.

9. Veřejná podpora v OP LZZ podle bodu 4.2.2. dočasného rámce

V souvislosti s probíhající ekonomickou krizí vydala dne 22. ledna 2009 Evropská komise na základě čl. 87 odst. 3 písm. b) Smlouvy o ES „Dočasný rámec Společenství pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financování za současné finanční a hospodářské krize“. Evropská komise dospěla k názoru, že vzhledem k závažnosti krize a jejímu dopadu na členské státy EU je na omezenou dobu odůvodněné poskytovat zjednodušeným způsobem podporu i podnikům, které se dostaly do obtíží v souvislosti s krizí.

Opatření veřejné podpory na základě Dočasného rámce oznamuje Komisi ES Úřad pro ochranu hospodářské soutěže souhrnně za všechny poskytovatele v České republice. Do doby schválení Evropskou komisí nebylo možné tuto podporu poskytovat, bylo však možné podat si žádost o její poskytnutí.

Za předpokladu dodržení podmínek uvedených v bodě 4.2.2. dočasného rámce tak **v období od schválení režimu podpory Evropskou komisí do 31. 12. 2010 bylo možné v rámci OP LZZ poskytovat veřejnou podporu podle dočasného rámce** vedle podniků, které nenaplňují definici podniku v obtížích, rovněž podnikům, které jsou chápány jako podniky v obtížích.

Definici podniku v obtížích obsahuje:

- v případě velkých podniků bod 2.1 Pokynů společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích,³⁷
- v případě malých a středních podniků čl. 1 odst. 7 nařízení Komise (ES) č. 800/2008.

Podpora podle dočasného rámce je veřejnou podporou ve smyslu čl. 107 Smlouvy, neboť její výše může překročit hranici 200 000 Eur pro jeden subjekt za tři účetní období. Fakticky ale má společné rysy s podporou de minimis. Lze ji proto poskytovat až do výše 100% způsobilých výdajů projektu bez povinnosti spolufinancování ze strany příjemce, a to na jakýkoli účel s dále uvedenými omezeními.

Podmínky použití ustanovení bodu 4.2.2. dočasného rámce v OP LZZ:

1. Podpora nepřesáhne částku 500 000 EUR na podnik; u všech použitých částek se musí jednat o hrubé částky, to je před srážkou daně nebo jiných poplatků.
2. Podpora bude poskytnuta pouze podnikům, které nebyly ke dni 1. července 2008 v obtížích; může být poskytnuta podnikům, které k tomuto datu v obtížích nebyly, ale nyní se v obtížích nacházejí v důsledku světové finanční a hospodářské krize.
3. Podpora nesmí být poskytnuta podnikům činným v odvětví rybolovu.

³⁷ Viz <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2004:244:0002:0017:CS:PDF>

4. Podpora nesmí být použita na podporu vývozu nebo na zvýhodnění domácích výrobků před dováženými.
5. Podpora smí být poskytnuta nejpozději 31. 12. 2010.
6. Dotčený podnik předloží poskytovateli podpory před jejím poskytnutím písemné nebo elektronické prohlášení o všech ostatních podporách de minimis a o podporách na základě tohoto opatření, které obdržel ve stávajícím fiskálním roce, a ověří, že daná podpora nezvýší celkovou částku podpory, kterou dotčený podnik získá v období od 1. ledna 2008 do 31. prosince 2010, na částku přesahující mezní hodnotu 500 000 EUR.
7. Podpora nebude poskytnuta podnikům činným v prvovýrobě zemědělských produktů³⁸; může se použít na podniky činné v oblasti zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh³⁹, pokud není částka podpory stanovena na základě ceny nebo množství těchto produktů, které dotčený podnik získal od prvovýrobců nebo uvedl na trh, nebo pokud není podpora podmíněna tím, že se zcela nebo částečně předá prvovýrobcům.

Kumulace

Podporu podle dočasného rámce nelze kumulovat s podporou spadající do působnosti nařízení de minimis, která se týká stejných způsobilých nákladů. Získal-li podnik podporu de minimis před vstupem dočasného rámce v platnost, částka obdržená podle bodu 4.2.2. dočasného rámce a získaná podpora de minimis nesmí v období od 1. ledna 2008 do 31. prosince 2010 přesáhnout částku 500 000 EUR.

Dočasná opatření podpory lze kumulovat s jinou slučitelnou podporou nebo s dalšími formami financování Společenství za předpokladu, že je dodržena maximální míra podpory uvedená v příslušných pokynech nebo v nařízení o blokových výjimkách.

Upozornění v souvislosti se sdělením Evropské komise – **Dočasný rámec Unie pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financování za současné finanční a hospodářské krize (prodloužení možnosti poskytnout veřejnou podporu podle dočasného rámce v roce 2011)**: Vzhledem ke skutečnosti, že podané žádosti o poskytnutí veřejné podpory podle dočasného rámce byly buď zadministrovány do konce roku 2010, nebo na základě zbývajících žádostí o takovou podporu byla na počátku roku 2011 poskytnuta podpora podle pravidla de minimis, nebyla v OP LZZ využita možnost daná tímto sdělením a v roce 2011 tak nedošlo k poskytnutí žádné veřejné podpory podle bodu 4.2.2 dočasného rámce.

³⁸ Definice „zemědělského produktu“ viz čl. 2 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 1857/2006.

³⁹ Definice „zpracování zemědělských produktů“ resp. jejich „uvádění na trh“ viz čl. 2 odst. 3 a 4 nařízení Komise (ES) č. 1857/2006.

10. Důsledky porušení pravidel stanovených příručkou

Nejvýznamnějším důvodem proč neopomíjet problematiku veřejné podpory jsou případné **finanční následky spojené s nedodržením pravidel poskytování a nakládání s veřejnou podporou.**

10.1. Nesrovnalost

Při porušení pravidel v této příručce, které označí Řídící orgán či poskytovatel za nesrovnalost⁴⁰, neproplatí poskytovatel příjemci výdaje, kterých se nesrovnalost dotýká.

10.2. Porušení rozpočtové kázně

Porušení pravidel v této příručce při nakládání s prostředky OP LZZ je považováno za porušení podmínek dotace (resp. příspěvku) a jako takové je porušením rozpočtové kázně podle § 44 a 44a zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla. Porušení rozpočtové kázně řeší místně příslušný finanční úřad.

10.3. Protiprávní veřejná podpora

Hlavní roli při posuzování porušení pravidel samotné veřejné podpory má Evropská komise. Podnět o tom, že došlo k poskytnutí protiprávní veřejné podpory, může podat Evropské komisi kdokoli. Evropská komise má povinnost zabývat se takovým podnětem. Postup je upraven nařízením Rady (ES) 659/1999.

Obdobně postupuje Evropská komise i v případě **zneužití** veřejné podpory. Evropská komise může rozhodnout, že se příjemce dopustil zneužití veřejné podpory, a příjemci může být uložena povinnost vrátit poskytnutou veřejnou podporu včetně úroků.⁴¹ Vzhledem k tomu, že hlavním účelem regulace poskytování veřejné podpory je ochrana hospodářské soutěže,

⁴⁰ Nesrovnalostí se rozumí porušení právních pravidel ES nebo českých předpisů (včetně podmínek stanovených konečnému příjemci/uživateli právním aktem o poskytnutí podpory), které upravují použití prostředků ES nebo veřejných zdrojů ČR, v důsledku tohoto porušení jsou nebo by mohly být dotčeny veřejné rozpočty ČR nebo souhrnný rozpočet Společenství nebo rozpočty Společenstvím spravované formou neoprávněné výdajové položky. Tzn. jedná se o každé porušení podmínek, za kterých byly prostředky SF/CF poskytnuty České republice, a každé porušení podmínek, za kterých jsou tyto prostředky a prostředky národních veřejných rozpočtů dále poskytovány příjemcům.

⁴¹ Čl. 12 nařízení Rady (ES) č. 659/1999; úroky se načítají od okamžiku porušení pravidel pro poskytování veřejné podpory do okamžiku navrácení veřejné podpory; výše úroků se určuje postupem podle nařízení Komise (ES) 794/2004.

není vrácení poskytnuté veřejné podpory primárně sankcí za porušení pravidel, nýbrž je uvedením v původní stav, kdy na postavení jednotlivých soutěžitelů na příslušném trhu ještě nepůsobila poskytnutá veřejná podpora. Pokud by k vrácení veřejné podpory nedošlo, trval by nadále závadný stav spočívající ve znevýhodnění ostatních soutěžitelů.

Stejným způsobem jako při zneužití veřejné podpory bude postiženo i **poskytnutí protiprávní veřejné podpory**. Není zde podstatné, že zavinění nestálo na straně příjemce veřejné podpory, ale na straně poskytovatele. Pokud Evropská komise rozhodne, že je protiprávní veřejná podpora neslučitelná se společným trhem, má příjemce povinnost vrátit poskytnutou veřejnou podporu.⁴² Projeví se zde opět objektivní hledisko narušení rovnovážného stavu na příslušném konkurenčním trhu zásahem veřejného subjektu. Aby došlo k nápravě, musí být tento stav odstraněn.

Evropské úpravě odpovídá i ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 215/2004 Sb.: „Rozhodne-li Komise o navrácení nebo o prozatímním navrácení veřejné podpory, je příjemce povinen poskytnutou veřejnou podporu vrátit, včetně úroků stanovených Komisí.“

Promlčecí lhůta pro zahájení jednání ve věci protiprávní podpory je deset let a počíná běžet dnem, kdy je protiprávní podpora poskytnuta.

Vedle příjemce (realizátora projektu) může být stejně postižen i příjemce veřejné podpory, který není totožný s příjemcem. Rovněž Česká republika může nést následky porušení Smlouvy za to, že nevymohla poskytnutou veřejnou podporu, která byla Evropskou komisí shledána za neslučitelnou se společným trhem.⁴³

Pokud tedy v rámci projektu OP LZZ získáte podporu, která má charakter protiprávní veřejné podpory a která není slučitelná se společným trhem, budete ji na základě rozhodnutí Evropské komise nuceni vrátit zpět poskytovateli, a to včetně úroků. To samé platí i pro situaci, kdy budete s veřejnou podporou nakládat v rozporu s podmínkami, za nichž Vám byla poskytnuta.

10.4. Podpora de minimis

Překročení limitu stanoveného v čl. 2 odst. 2 nařízení Komise (ES) 1998/2006 má za následek povinnost vrácení poskytnuté podpory do státního rozpočtu. Vrací se nejen podpora přesahující limit, ale podpora celá.

⁴² Čl. 14 nařízení Rady (ES) č. 659/1999

⁴³ Čl. 12 nařízení Rady (ES) č. 659/1999